

# **Τα Καρρέικα Αιτωλοακαρνανίας**

## **Η απαρχή του χειμαδιού**

Τα Καρρέικα βρίσκονται σε ημιορεινή περιοχή του νομού Αιτωλοακαρνανίας, σε απόσταση περίπου πέντε χιλιομέτρων από το Καινούργιο. Η περιοχή επιλέχθηκε πολλές δεκαετίες πριν ανεγερθούν οι πρώτες μόνιμες κατοικίες, ως τόπος χειμερινής παραμονής των Καρραίων κτηνοτρόφων από τη Μυρική.

Ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα, οι Καρραίοι κατέβαιναν στον τόπο αυτό με κοπάδια που υπερέβαιναν τα τρεις χιλιάδες κεφαλές πρόβατα. Μίσθωναν, μέσω δημοπρασιών, το λιβάδι της Μονής Παναγίας Βλοχαΐτισσας, με επίκεντρο την περιοχή του Αγίου Γεωργίου της σημερινής κοινότητας Σκουτεράς. Επειδή η στάνη τους ήταν μεγάλη και για να αποφεύγονται προστριβές με άλλους κτηνοτρόφους των γειτονικών χωριών, προχώρησαν σταδιακά σε εκτεταμένες αγορές γης, καλλιεργήσιμης και μη, γύρω από τον μοναστηριακό λιβαδότοπο. Με τις αγορές αυτές διασφαλίστηκε η αυτάρκεια των βοσκοτόπων και τέθηκαν οι βάσεις για μόνιμη εγκατάσταση.

## **Η ίδρυση του οικισμού (1910–1915)**

Από τις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20ού αιώνα, και ιδίως μεταξύ 1910 και 1915, οι Καρραίοι εγκατέλειψαν τα προσωρινά κονάκια και ανήγειραν τις πρώτες λιθόκτιστες κατοικίες. Πρωτοπόροι υπήρξαν:

- ο Ιωάννης Ανδρ. Καρράς,
- ο Κωνσταντίνος Ανδρ. Καρράς,
- ο Ευάγγελος Γ. Καρράς,
- ο Αλέξιος Κ. Χεινόπωρος
- και ο Ελευθέριος Κ. Καρράς.

Τα πέντε αρχικά σπίτια αυξήθηκαν σταδιακά σε έντεκα, ενώ ο πληθυσμός του οικισμού έφθασε περίπου τα εβδομήντα άτομα. Το χειμαδιό είχε πλέον μεταβληθεί σε οργανωμένο οικισμό, χωρίς όμως να διακοπεί ο παραδοσιακός κύκλος της μετακίνησης.

## **Ο νομαδικός κύκλος ζωής**

Μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1940, οι κάτοικοι ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και με την καλλιέργεια σιταριού, βρόμης, τριφυλλιού και καλαμποκιού. Τους χειμώνες παρέμεναν στα Καρρέικα, ενώ τα καλοκαίρια ανηφόριζαν προς τη Μυρίκη, οδηγώντας τα κοπάδια τους στο Νεραϊδοβούνι και στο Βελούχι.

Στη Μυρίκη διατηρούσαν σπίτια, χωράφια και περιουσίες, καλλιεργώντας παράλληλα τη γη. Ο νομαδικός τρόπος ζωής συχνά χώριζε τις οικογένειες, άλλα μέλη παρέμεναν στον κάμπο για τη συγκομιδή, ενώ γυναίκες και μικρά παιδιά βρίσκονταν στο βουνό.

### **Εμφύλιος Πόλεμος. Η αρχή της μόνιμης εγκατάστασης**

Με την έναρξη του Εμφυλίου Πολέμου το 1946, το διαρκές πήγαινε-έλα μεταξύ Μυρίκης και Καρρέικων διακόπηκε οριστικά. Οι οικογένειες εγκαταστάθηκαν μόνιμα στον κάμπο και στράφηκαν συστηματικά στην καλλιέργεια καπνών, σιτηρών και τριφυλλιών, διατηρώντας παράλληλα ισχυρή κτηνοτροφική δραστηριότητα.

Στις δεκαετίες του 1950 και του 1960, τα κοπάδια των Καρραίων γνώρισαν σημαντική ανάπτυξη, με τα γίδια να φτάνουν τα 500–600 και τα πρόβατα τα 150–200, ενισχύοντας ουσιαστικά την κτηνοτροφική παραγωγή του οικισμού. Η κτηνοτροφία τους σε συνδυασμό με τις μικρές καλλιεργήσιμες εκτάσεις τους ενίσχυσαν το βιοτικό τους επίπεδο. Οι οικογένειες απέκτησαν οικονομική ευχέρεια, τα κορίτσια προικίζονταν με χρυσές λίρες Αγγλίας και τα αγόρια στρέφονταν στα γράμματα.

Αρχικά, σχολείο δεν υπήρχε στα Καρρέικα ούτε στον οικισμό του Βλοχού. Τα παιδιά φοιτούσαν εποχικά στο Δημοτικό Σχολείο της Μυρίκης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ τον χειμώνα μετέβαιναν στο σχολείο του Καινούργιου ή φιλοξενούνταν σε συγγενικές οικογένειες σε χωριά που διέθεταν σχολείο. Μετά το 1951, η εκπαίδευση εξυπηρετήθηκε από το νεοϊδρυθέν δημοτικό σχολείο του Βλοχού, ενώ όσα παιδιά συνέχιζαν στο γυμνάσιο φοιτούσαν στο Αργίνιο ή στην Παραβόλα.

### **Η παρακμή και η εγκατάλειψη**

Η καθοριστική μεταβολή επήλθε το 1960, όταν τμήματα του πρώην μοναστηριακού λιβαδιού παραχωρήθηκαν σε ακτήμονες της περιοχής και άρχισαν εντατικές γεωργικές καλλιέργειες. Η συρρίκνωση των βοσκοτόπων έπληξε καίρια την κτηνοτροφία. Οι Καρραίοι αναγκάστηκαν να πωλήσουν τα κοπάδια τους και να αναζητήσουν νέα εγκατάσταση σε πεδινά χωριά, στο Καινούργιο, στη Νέα Αβόρανη και στο Αγρίνιο.

Έτσι, το 1970, ο οικισμός εγκαταλείφθηκε οριστικά. Τα σπίτια ερήμωσαν, οι αποθήκες κατέρρευσαν και τα μαντριά έμειναν ως σιωπηλά ίχνη μιας άλλοτε ακμάζουσας ποιμενικής κοινότητας.

### **Τα κατάλοιπα της μνήμης**

Σήμερα, στα Καρρέικα υπάρχουν ερείπια, αδιάψευστοι μάρτυρες μιας μακραίωνης κτηνοτροφικής παρουσίας του γένους των Καρραίων. Ωστόσο, δύο κτίσματα διατηρούν ακόμη ζωντανή τη μνήμη του οικισμού: το εκκλησάκι του Αγίου Ελευθερίου, ανεγερθέν στη μνήμη του Ελευθερίου Κ Καρρά, και ένας μικρός ξενώνας–μουσείο, όπου φυλάσσονται φωτογραφίες του γένους, ιδιοκτησιακοί τίτλοι των εκτάσεων και βιβλία που αναφέρονται στην ιστορία του τόπου.

Με την ερήμωση των Καρρέικων έκλεισε ένας ιστορικός κύκλος της μετακινούμενης κτηνοτροφίας, που επί γενεές συνέδεσε το βουνό με τον κάμπο και σφράγισε την κοινωνική και οικονομική φυσιογνωμία της περιοχής.